

równouprawnienia wszystkich w kraju używanych (*landesüblich*) języków w szkole, urzędzie i życiu publicznem, dopuszczalne jest tylko w drodze ustawodawczej; zważywszy, że wydane dla Czech i Morawy rozporządzenie ministerjalne z 19 kwietnia 1880 zawiera rozporządzenia administracyjne dotykające stosunków, które obowiązującymi ustawami uregulowane zostały; zważywszy, że różnica między mową używaną w kraju a mową krajową w rozporządzeniu owem pominięta a przez rząd w odpowiedzi na odnosną interpelację zaprzeczona, uznana jest tak w art. 19 ustawy zasadniczej z 21 grudnia 1867 jakoteż w orzeczeniach najwyższego trybunału; zważywszy, że twierdzenie rządu, jakoby wspomniane rozporządzenie nie oddalało się zasadniczo od istniejącego i praktykowanego w Czechach i Morawie prawa, orzeczeniami najw. trybunału kilkakrotnie odpartem zostało: zważywszy nareszcie, że stworzone tem rozporządzeniem stosunki wpływają szkodliwie na jurysdykcyjne mianowicie w niemieckich okręgach Czech i wywołują nowe między obu narodowościami niesnaski — oświadcza Izba deputowanych, że wydania wspomnianego rozporządzenia powodami przez rząd w odpowiedzi na interpelację Wolfruma przytoczonymi nie uważa za usprawiedliwione, i że przywrócenie stanu zgodnego z ustawami uważa za konieczne w interesie prawa. Wniosek ten podpisali Scharschmid, Chlumecky, Hallwich, Herbst, Sturm, Taufferer, August Weeber, Wolfrum i Wurmbrand.

Dep. Hohenwart uważa dalszą debatę po tem oświadczeniu za rzecz prawie niemożliwą. Jest to postępowanie dotąd niepraktykowane, aby członkowie komisji dlatego, że członek partii przeciwnej wyrażeniem swoim ich obraził, pomimo, że przewodniczący sprowadził to wyrażenie do właściwej miary, oświadczać wobec całej reszty komisji, że nie chcą mieć z nią nic więcej do czynienia (*nicht mitzukuhm.*) Mowca polemizuje przeciw wywodom Scharschmida z ostatniego posiedzenia i przeciw motywom, którymi Herbst uzasadnił przedłożony wniosek, i stawia następujący wniosek: Komisya uchwali: Rozporządzeniem z d. 19go kwietnia 1880 nie przekroczył rząd pod żadnym względem przysługującego mu prawa a rozporządzenie to nie stoi w sprzeczności z żadną obowiązującą ustawą. Należy przeto wybrać referenta, któryby ułożył sprawozdanie w tym duchu i bronił go w Izbie.

Dep. Hausner: Dotychczasowy przebieg debaty dowodzi, że nawet doświadczeni parlamentarzyści nie zawsze umieją zachować spokój do traktowania kwestyj ustawodawczych niezbędny. Mowca z odmiennych motywów dochodzi do tych samych rezultatów co mowca czeski i wyraża przekonanie, że rząd wydaniem owego rozporządzenia nie uczynił nic niedozwolonego i niesłusznego. W obecnym przypadku chodzić może jedynie o to, czy rozporządzenie z dnia 19 kwietnia 1880 da się pogodzić z duchem art. 19 ustawy zasadniczej z 21 grudnia 1867. Otóż cała argumentacja przytoczona dla zaprzeczenia temu jest sztuczną; i drobnostkową (*Haarspaltereien*); uprzedzenie zwykło zamącać nawet najjaśniejsze pojęcia.

Po tem przemówieniu odrzucono wniosek Scharschmida 14 głosami przeciw 9 i tą samą większością przyjęto wniosek Hohenwarta. Przy wyborze sprawozdawcy otrzymał Hausner 11 głosów a Hohenwart i Hanelka po dwa. Mniejszość wstrzymała się od głosowania. Hausner oświadczył, że nie przyjmuje wyboru, ponieważ nie otrzymał absolutnej większości głosów całej komisji. Przy ponownym wyborze Hanelka otrzymał głosów

13 a Hohenwart i Clam Martinie po jednym.

Następnie deput. Wurmbrand uzasadniał swój wniosek. Trojan oświadczył, że wniosek taki, jak go Wurmbrand proponuje, jest zupełnie zbyteczny. Wurmbrand zapytał ministra dr. Prażaka, jak rząd zapatruje się na kwestję języka państwowego. Minister dr. Prażak odpowiedział, co następuje: Pojęcie języka państwowego jest innem od tego, o którym wspomnieli b. minister Stremayr w odpowiedzi na interpelację. Tu nie ma mowy o języku państwowym w owem znaczeniu, ponieważ taki język państwowy nie może być uważany za identyczny z językiem wewnętrznym manipulacyi. W prowincjach zresztą nie istnieje jeden wyłączny język w manipulacyi wewnętrznej, tak n. p. w Dalnocy używany bywa język włoski nawet w korespondencyi z ministerstwem. Używanie języka niemieckiego polega częścią na faktycznej praktyce, po części jest zastrzeżone w ustawie, jak n. p. w §. 30 ustawy zasadniczej o sprawach wspólnych. Jest to zresztą osobiste moje zdanie, mówi minister. rząd bowiem nie powziął dotychczas nad wnioskiem Wurmbraunda żadnej decyzji.

Przewodniczący dr. Grocholski: Po tem oświadczeniu ministra uważam za stosowne zaankować posiedzenie i zaprosić rząd, aby na najbliższem objawił swe zapatrywania co do wniosku Wurmbraunda.

Na tem skończyło się posiedzenie.

Wiedeń, 22 lutego Izba deputowanych. Minister handlu przedkłada projekt ustawy o objęciu w zarząd ruchu a ewentualnie nabywaniu kolei Cesarzowej Elżbiety na rzecz państwa. Po wybraniu wydziału dla reformy wyborczej, złożonego z 24 członków, toczyły się dalej obrady nad wnioskiem Giovanellogo w sprawie regulacyi podatku gruntowego. Schaup stanowczo sprzeciwia się przedłużeniu terminów reklamacyjnych, w każdym jednak razie musi być coś zrobionem dla prowincyj alpejskich; dlatego głosować on będzie za przekazaniem wniosku właściwemu wydziałowi. Zallinger popiera wniosek Giovanellogo. Streeruwitz broni centralnej komisji podatku gruntowego przeciw zarzutom Giovanellogo. Czechy nie zostały zanadto uwzględnione. Formalny wniosek Giovanellogo został w końcu przyjęty.

W dalszym ciągu rozprawy nad wnioskiem Lienbachera o obowiązku szkolnym przemawiali Tausche i Kwiczala. Przewodniczący wezwał Streeruwitz do porządku za uwagę przezeń zrobioną. Kopp interpelował z powodu wydalenia z Insbrucka dwóch deputowanych socyalno-demokratycznych.

Do komisji dla reformy ordynacyi wyborczej wybrani: Chlumecky, Weeber August, Hohenwart, Klatte, Alojzy Liechtenstein, Ignacy Giovanelli, Czartoryski, Smolka, Smarzewski, Henryk Clam, Tonner, Lienbacher, Grocholski, Scharschmid, Herbst, Fanderlik, Russ, Zeithammer, Klier, Kopp, Sturm, Rieger, Baum, Tomaszczuk.

Przyszłe posiedzenie we Czwartek.

Wiedeń, 22 lutego. Do *Polit. Corresp.* piszą z Paryża, że rząd grecki zażądał zwołania rezerwy dopiero po zakomunikowaniu posłom mocarstw w Atenach tego zamiaru i dodaniu uspokajających oświadczeń, które streszczały się głównie na tem, że krok ten jest tylko wykonaniem dawno powziętego postanowienia, i nie należy mu przypisywać znaczenia pogroźki lub prowokacyi. Wezwani także zostali posłowie greccy za granicą, ażeby w tym duchu złożyli wyjaśnienia.

Praga, 22 lutego. W grupie miast w Slane odbył się wybór deputowanego do Rady państwa. Profesor Krejci, należący do stronnictwa młodoczeskiego wybrany został 639 głosami na 656 głosujących.

Bern, 22 lutego. Wczoraj odbył się wybór prezydenta związku szwajcarskiego w miejsce Anderwerta, który się w dniu 30 grudnia zastrzelił. Wybrany został wiceprezydent Droz 151 głosami na 165 głosujących, zaś wiceprezydentem Bavier 129 głosami na 154 głosujących. Wybrano również członkiem rady związkowej liberalnego członka rady stanu Hoffmana 88 głosami na 173. Na konserwatywnego kandydata Beedeza padło 76 głosów.

Berlin, 22 lutego. Izba deputowanych przywróciła wykreślony przez Izbę panów paragraf 7 ustawy o przynależności (potwierdzenie przez członków zarządu gminnego) większością 175 przeciw 149 głosom. Komisarz rządowy Branchitz w nieobecności ministra spraw wewnętrznych przemawiał przeciw przywróceniu i na zapytanie Rickerta oświadczył, że nieobecności ministra spraw wewnętrznych nie potrzebuje usprawiedliwiać, gdyż przemawiał za niego i w imieniu rządu państwa, oznajmił, iż przyjęcie ustawy wraz z paragrafem siódmym rząd uważa za niemożliwe. W skutek tego dyskusya nad zmienioną przez Izbę panów nowellą do regulaminu okręgowego i prowincjonalnego została odroczonea, dopóki nie będzie autentycznego oświadczenia rządu, czy przyjmuje ustawę o przynależności czy też nie.

Belgrad, 22 lutego. General Czernejew złożył rządowi ofertę grupy Polakowa w przedmiocie finansowania budowy kolei żelaznych serbskich i założenia serbskiego banku narodowego.

Paryż, 22 lutego. Izba deputowanych przyjęła 277 głosami przeciw 191 artykuł ustawy wojskowej stanowiący, że zarząd korpusów armii będzie podlegał dowódcom korpusów a nie ministrowi wojny, jak tego żądał minister.

Lenglé zażądał śledztwa w sprawie przyrzeczonych Grecyi 30 tysięcy karabinów i żąda uznania nagłości tego wniosku. Prezes ministrów Ferry zgodził się na uznanie nagłości, poczem Izba większością 303 głosów przeciw 139 odrzuciła wniosek żądający śledztwa. Ks. Broglie będzie mimo to w senacie interpelował rząd w tej kwestyi na czwartkowym posiedzeniu.

Temps mówi o wczorajszej mowie Gambetty, że Gambetta nie odmówi naczelnictwa gabinetu, jeżeli zaufanie parlamentu i prezydenta rzeczypospolitej powoła go na to stanowisko.

Krają wieści, że minister wojny zamierza się podać do demisyi z powodu uchwały Izby o zarządzaniu korpusów armii.

Dublin, 22 lutego. W przyszłą niedzielę odczytaniem zostanie w kościołach list pasterski tutejszego arcybiskupa potępiający stosunki Parnella i jego przyjaciół z Rochefortem. Powiedzianem jest w tym liście, że ci, którzy z bezbożnikami i otwartymi wrogami kościoła wchodzą w przymierze, nie są godni zaufania katolickiej Irlandyi.

Wiedeń, 23 lutego. (Tel. prywatne.) Do dzienników tutejszych telegrafują z Petersburga, że główny sprawca skandalu w uniwersytecie student Bernstein został aresztowany. Deputacya studentów oświadczyła rektorowi, że nie pochwała skandalu.

General Skobelew powstrzymał pochód wojsk.

Komitet prasowy w Petersburgu zamierza uwolnić prasę stołeczną od kar administracyjnych, a do prasy prowincyalnej zastosować dotychczasowe przepisy o warunkowem uwalnianiu od cenzury prewencyjnej dzienników stołecznych.

Wiedeń, 23 lutego. (Tel. prywatne.) Ostateczna oferta banku dla krajów koronnych w przedmiocie budowy kolei żelaznej podkarpackiej, na wszystkich trzech liniach Husiatyn-Stanisławów, Zagórze-Grybów i Nowy-Sącz-Zywiec, przedłożona została rządowi w przeszły czwartek. W ofercie tej stawia jako warunki: milion zł. zawotowany przez Sejm, zrzczenie się przez skarb państwa nadwyżki dochodów z kolei Albrechta i Dniestrzańskiej, jaka powstanie w skutek zbudowania kolei podkarpackiej, oraz przyznanie nadal dotychczasowej suny gwarancyjnej kolei galicyjsko-węgierskiej, a wreszcie jednolity zarząd wszystkich istniejących i mających się wybudować sekcyj kolei. Wspomniana nadwyżka dochodów i zapewnić się mająca suma gwarancyjna uważane być mają jako zaliczka państwowa. Z koleją lwowsko-czerniowiecką toczą się układy, względem zawarcia kartelu frachtowego. Decyzya rządu spodziewana jest wkrótce.

Berlin, 23 lutego. (Tel. prywatne.) Hr. Stollberg-Wernigerode zamierza także wkrótce opuścić swoje stanowisko jako zastępca kanclerza państwa. Wszelkie próby skłonienia hr. Eulenburga do cofnięcia demisyi okazały się bezskutecznymi.

Telegrafowany kurs wiedeński.

Wiedeń, 22go lutego 1881, godzina 2 m. 35. Losy kredytowe 181.—, Węg. akcyje kredyt. 269.75, Akcyje anglo-austr. 124.75, Akcyje banku Union 129.80, Akcyje kolei Karola Ludwika 276.—, Akcyje kolei północnej 225.75, Akcyje kolei południowej 108.75, Akcyje kolei Alfeld. 163.—, Akcyje kolei Elżbiety 204.75, Akcyje kolei Lwowsko-Czerniowieckiej 174.75, Akcyje kolei węg. północno-wschodniej 156.50, Wiedeńskie losy 120.25, Akcyje kolei Rudolfa —.—, Akcyje kolei Albrechta —.—, Węgierskie obligacye państwa w zlocie 85.—, Galicyjskie obligacye indemnizacyjne 9.70, Losy regulacyi Cissy 105.30, Losy tureckie 23.35, Węgierska renta 112.50, Akcyje banku związkowego 127.50, Akcyje banku obrotowego —.—, Akcyje kolei węgiersko-galicyjskiej —.—, Akcyje kolei państwowej —.—, Rubel papierowy 1.23.—, Węgierskie losy 116.50, Mark. niemiecki —.—, Usposobienie silne.

Wiedeń, 22go lutego 1881, godzina 5 min. 40. Akcyje kredytowe 296.90, Anglo-Austryackie —.—, Unionsbank —.—, Kolei Karola Ludwika 277.—, Południowa —.—, Renta papierowa 73.90, Galicyjskie listy zastawne 163.20, Galicyjskie obligacye indemnizacyjne —.—, Galicyjski bank rustykalny 103.—, Losy z r. 1860 —.—, Napoleondor 9.30.—, Rubel papierowy —.—, Usposobienie —.—

Wiedeń, 23 lutego 1881, godzina 10 min. 45. Akcyje kredytowe 297.30, Anglo-Austr. 124.—, Akcyje banku Union 129.40, Kolei Karola Lud. —.—, Południowa 108.—, Renta papierowa —.—, Galicyjskie listy zastawne —.—, Galicyjskie obligacye indemnizacyjne —.—, Galicyjski bank rustykalny —.—, Losy z roku 1860 —.—, Napoleondor 9.32.—, Rubel papierowy 1.23 1/4, Usposobienie silne.

Telegramy zbożowe z d. 22 lutego. Wiedeń: Pszenica 11.25 do 11.75 zł., żyto 10.50 do 11 — zł., okowita pr. 10.000 liter procent 32.25 do 32.75 zł. — Buda-Peszt: Pszenica 100 kłgr. (na jesień) 11.20 do 11.22 zł., rzepak (sierpień — wrzes) 12.12 zł. Berlin: Pszenica żółta (na jesień) 207.—, żyto —.—, spiritus loco 55.80, olej rzepa-

Obwieszczenie.

1. 8895

(1870 2-3)

Niniejszem podaje się do powszechnej wiadomości w myśl §. 49 Instrukcyi do ustawy wojskowej plan podróży i czynności dotyczącej uzupełnienia wojska w roku 1881 w Galicyi.

Nr. okręgu wojska uzupełniającego	Miejsce poboru w tymże roku	Powiat, dla którego pobór odbędzie się	Dnie podróży w miesiącu			Dnie czynności w miesiącu		Miejsce poboru	
			Marcu	Kwietniu	Maju	Marcu	Kwietniu		
9.	1	Stryj		1. Zydaczów		18, 19, 21, 22, 23, 24, 26, 28, 30, 31.		Stryj	
		Zydaczów		4. Bobrka	1. Stryj		2, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 12, 13.	Zydaczów	
		Bobrka					19, 20, 21, 23, 27, 28, 29, 30.	Bobrka	
		Dolina	25. Dolina	10. Kałusz		26, 28, 29, 30, 31.	1, 2, 4, 5, 7, 8, 9.	Dolina	
10.	1	Kałusz			1. Stryj		11, 12, 13, 19, 20, 21, 23, 27, 28, 29, 30.	Kałusz	
		Jarosław	10. Jarosław			11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 26, 28, 30, 31.	1, 2, 4, 5, 7, 8, 9, 11.	Jarosław	
		Cieszanów	29. Cieszanów	12. Jaworów				13, 19, 20, 21, 23, 27, 28, 29, 30.	Cieszanów
		Jaworów			1. Przemyśl		30, 31.	1, 2, 4, 5, 7, 8, 9, 11.	Jaworów
13.	1	Przemyśl						Przemyśl	
		Mościska		12. Mościska	1. Przemyśl		13, 19, 20, 21, 23, 27, 28, 29, 30.	Mościska	
		Chrzanów	1.			2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11.		Chrzanów	
		Kraków miast.	12.			14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22.		Kraków	
15.	1	Wieliczka	23.			24, 26, 28, 29, 30, 31.	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12.	Wieliczka	
		Kraków powiat	1.			1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9.		Kraków	
		Bochnia	10.			11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 26, 28, 29, 30.		Bochnia	
		Limanowa	31.				1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9.	Limanowa	
20.	1	Tarnopol	16. Zbaraz			1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15.		Tarnopol	
		Zbaraz	27. Skałat			17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 26.		Zbaraz	
		Skałat		8. Tarnopol		28, 29, 30, 31.	1, 2, 4, 5, 7.	Skałat	
		Husiatyn	1. Husiatyn			2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11.		Husiatyn	
24.	1	Trembowla	12. Trembowla			14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22.		Trembowla	
		Borszczów	23. Borszczów	9. Tarnopol		24, 26, 28, 29, 30, 31.	1, 2, 4, 5, 7, 8.	Borszczów	
		Nowy Sącz				1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19.		Nowy Sącz	
		Nowy Targ	20 i 21			22, 23, 24, 26, 28, 29, 30, 31.	1, 2.	Nowy Targ	
30.	1	Grybów		3 i 4			5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13.	Grybów	
		Krosno	1 do 2			3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15.		Krosno	
		Jasło	16.			17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 26, 28, 29, 30, 31.	1, 2, 4, 5.	Jasło	
		Gorlice		6, 18.		7, 8, 9, 11, 12, 13, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26.		Gorlice	
40.	1	Kołomyja	17. Sniatyn			1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16.		Kołomyja	
		Sniatyn	30. Kossow			18, 19, 21, 22, 23, 24, 26, 28, 29.		Sniatyn	
		Kossow		12. Kołomyja		31.	1, 2, 4, 5, 7, 8, 9, 11.	Kossow	
		Zółkiew	1. Zółkiew			2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14.		Zółkiew	
45.	1	Rawa	15. Rawa			16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 26, 28, 29, 30.		Rawa	
		Sokal	31. Sokal	15. Lwów			1, 2, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14.	Sokal	
		Lwów powiat				1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16.		Lwów	
		Lwów miasto				17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 26, 28, 29, 30, 31.	1, 2, 4, 5, 7.	Lwów	
55.	1	Tarnobrzeg	1. Tarnobrzeg			2, 3, 4, 5, 7, 8, 10.		Tarnobrzeg	
		Kolbuszowa	11. Kolbuszowa			12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24.		Kolbuszowa	
		Rzeszów	25. Rzeszów			26, 28, 29, 30, 31.	1, 2, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 19, 20, 21.	Rzeszów	
		Nisko	1. Nisko			2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10.		Nisko	
56.	1	Łańcut	11. Łańcut	2. Rzeszów		12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 26, 28, 29, 30, 31.	1.	Łańcut	
		Sanok	3. Brzozów			1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12.		Sanok	
		Brzozów	27. Sanok			14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 26.		Brzozów	
		Lisko	1. Lisko			2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15.		Lisko	
57.	1	Dobromil	16. Dobromil			17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 26, 28.		Dobromil	
		Brzeczany	17. Cerków			1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10.		Brzeczany	
		Rohatyn	27. Podhajce	8. Brzeczany		12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 26.		Rohatyn	
		Podhajce				28, 29, 30, 31.	1, 2, 4, 5, 7.	Podhajce	
57.	1	Buczacz	28. Lutego Buczacz			1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16.		Buczacz	
		Czortków	17. Czortków			18, 19, 21, 22, 23, 24, 26, 28.		Czortków	
		Zaleszczyki	29. Zaleszczyki	9. Brzeczany		30, 31.	1, 2, 4, 5, 7, 8.	Zaleszczyki	
		Myślenice	1.			2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18.		Myślenice	
57.	1	Wadowice	19.			21, 22, 23, 24, 26, 28, 29, 30, 31.	1, 2, 4, 5, 6, 7.	Wadowice	
		Zywiec	1.			2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18.		Zywiec	
		Biłża	19.	8.		21, 22, 23, 24, 26, 28, 29, 30, 31.	1, 2, 4, 5, 6, 7.	Biłża	
		Dąbrowa	1.			2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12.		Dąbrowa	
57.	1	Mielec	13.			14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 26.		Mielec	
		Ropczyce	27.			28, 29, 30, 31.	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12.	Ropczyce	
		Pilzno	1.			2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12.		Pilzno	
		Tarnów	30.			31.	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 28.	Tarnów	
57.	1	Brzesko	13.			14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 26, 28, 29.		Brzesko	

